

CAPITOLUL 5: COOPERAREA JUDICIARĂ ÎN MATERIE CIVILĂ

Declinarea nu este ceea ce pare a fi.

1.1 COMUNICAREA ȘI NOTIFICAREA ACTELOR ÎN UNIUNEA EUROPEANĂ

Obiective de formare	analizarea Regulamentului (CE) nr. 1393/2007 și identificarea modalităților de comunicare a actelor judiciare în conformitate cu dispozițiile acestuia; propunerea de soluții pentru rezolvarea unor dificultăți care pot apărea ca urmare a aplicării Regulamentului; rezolvarea de cazuri practice de comunicare a actelor judiciare, utilizând Atlasul judiciar civil și portalul e-justice; completarea corectă a formularului conținut de Regulament pentru cererea de notificare sau comunicare a actelor, cu datele concrete dintr-un dosar de dreptul familiei, utilizând informațiile relevante din manualul întocmit de Comisia europeană, în conformitate cu dispozițiile Regulamentului ; conștientizarea rolului esențial pe care îl au instanțele naționale în respectarea dreptului la apărare al părților prin notificarea sau comunicarea unui document, conform dispozițiilor Regulamentului.
Teme abordate	citarea persoanei cu domiciliul cunoscut în UE; norme aplicabile; modalități de citare; neprezentarea pârâtului la înfățișare; protecția dreptului la apărare
Sediul materiei (texte relevante)	Regulamentului (CE) nr. 1393/2007 privind comunicarea și notificarea între statele membre a actelor judiciare și extrajudiciare în materie civilă și comercială
	Legea nr.189/2003 privind asistența judiciară internațională în materie civilă și comercială
Hotărâri importante	Hotărârea Plumex, C-473/04, EU:C:2006:96 Hotărârea Weiss und Partner, C-14/07, EU:C:2008:264 Hotărârea Alder, C-325/11, EU:C:2012:824
Website	Atlasul judiciar în materie civilă, la: http://ec.europa.eu/justice_home/judicialatlascivil/html/index_ro.htm portalul e-justice, la: https://e-justice.europa.eu/home.do?sufix=19&plang=ro&action=home pagina Ministerului Justiției, la: http://www.just.ro/Cooperarejudiciar%C4%83/tabid/61/Default.aspx

1.1.1 De ce?

De ce să citiți acest capitol? Bifați una sau mai multe căsuțe:

- Pentru că despre asta chiar că n-am învățat.
- Pentru că toată lumea se blochează când trebuie să citeze în străinătate.
- Pentru că INM-iștii sunt primii desemnați ca judecători responsabili cu departamentul "Citarea în străinătate".
- Pentru că pică sigur cel puțin la lucrare, dacă nu (și) la examen.

1.1.2 Introducere

Tratatul de la Lisabona consolidează cooperarea în materie civilă, pe baza principiului recunoașterii reciproce a hotărârilor și deciziilor în cauze judiciare și extrajudiciare (Titlul V „Spațiul de libertate, securitate și justiție”). Un rol deosebit în acest sens îl are comunicarea și notificarea transfrontalieră a actelor judiciare și extrajudiciare, acesta fiind și unul dintre obiectivele prevăzute de art. 81 TFUE.

Scopul reglementării **Regulamentului (CE) nr. 1393/2007 privind comunicarea și notificarea între statele membre a actelor judiciare și extrajudiciare în materie civilă și comercială** și de abrogare a Regulamentului nr. 1348/2000 este asigurarea eficienței și celerității procedurilor judiciare în materie civilă, prin transmiterea actelor judiciare în mod direct și prin mijloace rapide între autoritățile desemnate de statele membre (considerentul 6).

Regulamentul nr. 1393/2007 joacă un rol important și în asigurarea dreptului la apărare, precum și soluționarea cu celeritate a cauzelor civile, drepturi garantate de art. 47 din Carta Drepturilor Fundamentale a Uniunii Europene și de art.6 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului.

Comunicarea actelor judiciare determină și înfăptuirea obiectivului liberei circulații a hotărârilor în spațiul Uniunii Europene. Utilizarea formularelor tip și a mijloacelor de notificare sau comunicare prevăzute de Regulamentul nr.1393/2007 și care respectă dreptul la apărare al pârâtului va asigura admiterea cererii de recunoaștere sau de încuviințare a executării hotărârii. Astfel, ipoteza în care actul de sesizare a instanței sau un alt act echivalent nu a fost comunicat sau notificat pârâtului care nu s-a înfățișat în timp util și într-o manieră care să-i permită acestuia să-și pregătească apărarea, constituie, în anumite condiții, unul dintre motivele de refuz ale recunoașterii hotărârilor în materie civilă, comercială matrimonială și a răspunderii părintești (art. 34 alin. 2 din Regulamentul nr. 44/2001, privind competența, recunoașterea și executarea hotărârilor în materie civilă și comercială, precum și de art. 23 din Regulamentul nr. 2201/2003 privind competența, recunoașterea și executarea hotărârilor în materie matrimonială și în materia răspunderii părintești).

1.1.3 Domeniul de aplicare al Regulamentului nr.1393/2007

Regulamentul se aplică din data de 13.11.2008 în toate statele membre, inclusiv Danemarca.¹

Regulamentul se aplică în materie civilă și comercială în cazul în care un act judiciar sau extrajudiciar trebuie transmis dintr-un stat membru în altul pentru a fi comunicat sau notificat (art.1 din Regulament).

Prin urmare, Regulamentul nr. 1393/2007 se aplică numai în cazul în care în litigiu există un element de drept al UE și care necesită o comunicare transfrontalieră, nu în cazul situațiilor pur interne. Într-un dosar care nu are niciun element de extraneitate (litigiu pur intern), comunicarea actelor se va face conform art. 153 și urm. NCPC.

Noțiunea de „materie civilă și comercială” este una autonomă de drept al Uniunii Europene, iar determinarea conținutului său trebuie să fie efectuată potrivit obiectivului și dispozițiilor Regulamentului și trebuie interpretată în conformitate cu jurisprudența CJUE, în special cea pronunțată în materia Regulamentului (CE) nr.44/2001 privind competența judiciară, recunoașterea și executarea hotărârilor în materie civilă și comercială

---

¹ A se vedea Acordul între Comunitatea Europeană și Regatul Danemarcei privind notificarea și comunicarea actelor judiciare și extra judiciare în materie civilă sau comercială, JO L 331, 10.12.2008, p.21.

(„Regulamentul Bruxelles I”),² respectiv a Convenției de la Bruxelles din 1968 privind competența judiciară și executarea hotărârilor în materie civilă și comercială („Convenția de la Bruxelles”).

În jurisprudența sa în această materie,³ Curtea a arătat că noțiunea de materie civilă și comercială trebuie să fie considerată o noțiune autonomă, care trebuie interpretată făcându-se trimitere, pe de o parte, la obiectivele și sistemul convenției și, pe de altă parte, la principiile generale care se desprind din ansamblul sistemelor naționale de drept. Curtea a statuat că, pentru a decide dacă un litigiu este sau nu de natură civilă sau comercială, trebuie să fie avute în vedere două elemente relevante: obiectul litigiului și natura relației dintre părțile implicate. În aplicarea acestor criterii, Curtea a hotărât că, în cazul litigiilor care implică o persoană privată și o autoritate publică, trebuie exclusă din sfera de aplicare a Convenției de la Bruxelles din 1968 o hotărâre pronunțată într-un litigiu dintre o autoritatea publică și o persoană de drept privat, în care autoritatea publică a acționat în exercitarea prerogativelor sale de putere publică. Curtea face distincție între *acta iure imperii* și *acta iure gestionis*, primele fiind excluse din noțiunea de „materie civilă și comercială”.

Regulamentul nr. 1393/2007 se aplică în materie civilă și comercială în general și are un domeniu de aplicare material mai extins decât Regulamentul Bruxelles I. Astfel, Regulamentul 44/2001, exclude anumite materii din domeniul său de aplicare, excludere pe care nu o regăsim în Regulamentul 1393/2007.⁴

Regulamentul nr.1393/2007 nu se aplică:

- în materie fiscală, vamală sau administrativă;
- în acțiunile în răspunderea statului privind acte sau omisiuni în cadrul exercitării autorității publice (*acta jure imperii*);

În aceste două ipoteze, neaplicându-se Regulamentul, se vor aplica dispozițiile dreptului intern privind comunicarea actelor judiciare. Astfel, în litigiile excluse din domeniul de aplicare al regulamentului și care prezintă elemente de extraneitate, comunicarea sau notificarea actelor se va face în conformitate cu Legea nr.189/2003 privind asistența judiciară internațională în materie civilă și comercială,⁵ care reprezintă norma specială în această materie.

- în cazul în care nu este cunoscută adresa persoanei căreia i se notifică sau comunică actul

În ceea ce privește această situație, potrivit art. 8 alin.2 din Legea nr.189/2003 rep., în cazul în care destinatarul nu locuiește la adresa indicată de reclamant, autoritatea judiciară română va proceda conform normelor relevante din dreptul comun.⁶ Citarea prin publicitate se face cu cel puțin 40 de zile înaintea termenului de judecată; în cazuri urgente, acest termen poate fi redus la 20 de zile.

- în cazul în cazul notificării sau comunicării unui act către reprezentantul autorizat al unei părți în statul membru în care se desfășoară procedura, indiferent de locul de reședință al acelei părți, potrivit considerentului (8) din Regulament. Prin urmare, dacă partea și-a ales un reprezentant în statul membru în care s-a declanșat litigiul, pentru comunicarea actelor de procedură se va proceda conform dreptului intern al fiecărei țări, nemaifiind necesară comunicarea în străinătate a acestora.

² JO L 12/16.01.2001, p.1.

³ Hotărârea LTU/Eurocontrol, 29/76, EU:C:1976:137.

⁴ Potrivit art. 1 din Regulamentul nr.44/2001, acesta nu se aplică pentru: starea și capacitatea persoanelor fizice, regimurile matrimoniale, testamente și succesiuni; falimente, concordate sau proceduri similare; securitate socială; arbitraj.

⁵ Rep. in Monitorul Oficial, Partea I nr. 543 din 05/08/2009.

⁶ Normele relevante din dreptul comun sunt cele prevăzute de art.155 pct.13 și art.167 NCPC.

Regulamentul rezolvă conflictele care pot să rezulte din multitudinea de norme aplicabile în această materie. Potrivit art. 20 alin. 1 din Regulament, în materiile aflate sub incidența sa, Regulamentul are întâietate asupra altor prevederi conținute în acordurile sau înțelegerile bilaterale sau multilaterale încheiate de statele membre și, în special față de art. IV din Protocolul la Convenția de la Bruxelles din 1968 și Convenția de la Haga din 15.11.1963. Însă regulamentul nu împiedică menținerea sau încheierea de către statele membre a unor acorduri sau înțelegeri pentru accelerarea sau simplificarea transmiterii actelor, cu condiția ca acestea să fie compatibile cu dispozițiile regulamentului.

1.1.4 Modalități de comunicare a actelor judiciare și extrajudiciare

Regulamentul prevede următoarele moduri de notificare sau comunicare a actelor judiciare:

- prin intermediul agențiilor de transmitere și de primire desemnate de statele membre
- pe cale consulară sau diplomatică
- prin intermediul agențiilor diplomatice sau consulari
- prin intermediul serviciilor de curierat
- comunicarea directă

Nu există o ierarhie între aceste modalități de comunicare.⁷

1.1.4.1 Comunicarea actelor prin intermediul agențiilor de transmitere și de primire desemnate de statele membre.

Aceasta este modalitatea de comunicare principală reglementată de Regulament.

Fiecare stat membru desemnează funcționarii publici, autoritățile sau alte persoane (denumite agenții de transmitere), care au competența să transmită acte judiciare sau extrajudiciare ce urmează să fie notificate sau comunicate într-un alt stat membru (art. 2 alin.1). De asemenea, fiecare stat membru desemnează agențiile de primire a actelor judiciare sau extrajudiciare provenind de la alt stat membru (art. 2 alin. 2). Un stat membru poate desemna fie o agenție de primire și o agenție de transmitere, fie una care să le îndeplinească pe ambele.

În România, potrivit art. 34 alin. 1 lit. a din Legea nr.189/2003 toate instanțele române comunică actele judiciare și extrajudiciare direct către autoritățile primitoare ale statelor membre ale Uniunii Europene (agenții de transmitere).

Notarii, executorii judecătorești și alte autorități în competența cărora intră comunicarea de acte în străinătate efectuează transmiterea cererilor prin intermediul judecătorilor în a căror circumscripție își au sediul profesional (art. 34 alin.1 lit. b din Legea nr.189/2003).

Autoritatea română primitoare a cererii de comunicare de acte judiciare și extrajudiciare din statele membre este judecătoria în a cărei circumscripție domiciliază sau își are sediul destinatarul (art. 34 alin. 1 lit. c din Legea nr.189/2003).

Lista agențiilor de transmitere și de primire desemnate de statele membre se regăsește la adresa http://ec.europa.eu/justice_home/judicialatlascivil/html/index_ro.htm.

Statele membre trebuie să desemneze și o autoritate centrală, care are următoarele sarcini: să furnizeze informații agențiilor de transmitere; să identifice soluții pentru orice dificultăți care pot să apară cu ocazia transmiterii actelor în scopul comunicării; să înainteze, în cazuri excepționale la cererea unei agenții de transmitere, o cerere de

⁷ Hotărârea Plumex, C-473/04, EU:C:2006:96, pct. 21.

notificare/comunicare către agenția competentă de primire. Potrivit Legii nr.189/2003 (art. 37 alin.1) **Ministerul Justiției este autoritatea centrală română**, desemnată în temeiul art. 3 din Regulamentul nr. 1393/2007.

Procedura de comunicare. Transmiterea actelor.

Regulamentul prevede ca principiu, transmiterea directă și în cel mai scurt termen a actelor judiciare între agențiile desemnate de statele membre. Transmiterea actului între agențiile desemnate se poate face prin orice mijloc acceptat de statul membru de destinație: prin fax, e-mail, prin poștă.

Fiecare stat membru a comunicat Comisiei mijloacele prin care acceptă să fie transmise actele în vederea comunicării. România acceptă ca actele ce vor fi comunicate destinatarilor aflați pe teritoriul său să fie transmise prin poștă și fax.

Pentru celelalte state membre informațiile se regăsesc la adresa http://ec.europa.eu/justice_home/judicialatlascivil/html/ds_otherinfostate_ro.jsp.

Actele sunt însoțite de formularul tip prevăzut de Anexa 1 la Regulament. Utilizarea acestui formular este obligatorie. Formularul va fi transmis în limba oficială a statului membru de destinație sau într-una din limbile în care acest stat a acceptat să fie transmis. România acceptă, pe lângă limba română, și formularul tradus în engleză sau franceză.

Actele care se transmit sunt scutite de legalizare sau altă formalitate.

Solicitantul suportă toate cheltuielile pentru efectuarea traducerii actului înainte de a fi transmis, în limba pe care destinatarul o înțelege sau în limba oficială a statului membru de destinație.

Primirea actelor de către agenția de primire

La primirea actului, agenția de primire expediază agenției de transmitere o confirmare de primire, utilizând formularul prevăzut la anexa I (art. 6 alin.1).

Regulamentul identifică trei incidente care pot să apară în cursul primirii și comunicării actelor și propune soluții pentru rezolvarea lor.

- astfel, în ipoteza în care pe baza informațiilor sau a actelor transmise nu se poate da curs cererii de comunicare sau notificare agenția de primire contactează prin cele mai rapide mijloace agenția de transmitere în vederea obținerii informațiilor sau a actelor lipsă (art. 6 alin. 2).
- de asemenea, dacă cererea de notificare este în mod vădit în afara domeniului de aplicare a regulamentului sau dacă neîndeplinirea condițiilor de formă impune face imposibilă notificarea, cererea și actele transmise sunt returnate, împreună cu avizul de retur, utilizând formularul tip prevăzut în Anexa I (art. 6 alin. 3).
- dacă un act a fost transmis spre comunicare unei agenții de primire necompetentă teritorial, aceasta transmite actul, precum și cererea, agenției de primire care are competență teritorială în același stat membru (art. 6 alin. 4). Aceasta din urmă va informa agenția de transmitere cu privire la primirea actului.

Agenția necompetentă care a luat măsura transmiterii actului către agenția competentă teritorial, informează agenția de transmitere despre aceasta, utilizând formularul tip.

Agenția de primire ia toate măsurile necesare pentru efectuarea notificării cât mai curând posibil, în orice caz, în termen de o lună de la primire.⁸ Dacă nu este posibilă comunicarea în acest termen, agenția de primire informează imediat agenția de transmitere prin intermediul certificatului tip menționat în Anexa I și continuă să ia măsurile necesare pentru notificare, cu excepția unor dispoziții contrare din partea agenției de transmitere⁹ (art. 7 alin. 2).

Agenția de primire trebuie să ia în considerare toate măsurile necesare pentru notificarea sau comunicarea actului și în cazul în care acest lucru nu a fost posibil în termen de o lună, de exemplu pentru că pârâtul nu s-a aflat la domiciliu, fiind în vacanță sau în deplasare de la locul de muncă (considerentul 14).

Posibilitatea destinatarului de a refuza primirea actului.

Agenția de primire din statul membru de destinație va utiliza formularul din Anexa II la Regulament pentru a informa destinatarul asupra posibilității acestuia de a refuza primirea actului.

Destinatarul poate să refuze să primească actul care este notificat, fie în momentul comunicării acestuia, fie în termen de o săptămână, dacă acest act nu este tradus într-una din următoarele limbi:

- a. limbă pe care destinatarul o înțelege;
- b. limba oficială a statului membru de destinație sau, în cazul în care în acest stat membru există mai multe limbi oficiale, limba oficială sau una din limbile oficiale ale locului în care urmează să se efectueze notificarea sau comunicarea (art. 8 alin. 1).

În situația în care destinatarul refuza primirea, agenția de primire va informa imediat agenția de transmitere prin intermediul unui certificat și returnează cererea și actele, care urmează să fie traduse în limba indicată de destinatar și retransmise.

Singurul îndreptățit să refuze primirea actului este numai destinatarul, nu agenția de primire.

Pentru a asigura eficiența regulamentului, posibilitatea de a refuza comunicarea actelor ar trebui să se limiteze la situații excepționale (considerentul 10). Prin urmare, acest refuz de primire a actului comunicat nu trebuie să fie abuziv.

În acest sens este și jurisprudența CJUE.

Astfel, Curtea de Justiție a Uniunii Europene a stabilit în *hotărârea Weiss*,¹⁰ în interpretarea art. 8 alin. 1 din Regulamentul 1348/2000 (actualul art. 8 alin. 1 din Regulamentul nr. 1393/2007) că destinatarul unui act de sesizare a instanței de comunicat sau de notificat nu are dreptul să refuze primirea acestui act, cu condiția ca actul să dea posibilitatea destinatarului să își invoce drepturile în cadrul unei proceduri judiciare în statul membru de origine, atunci când acest act este însoțit de anexe formate din înscrisuri justificative care nu sunt redactate în limba statului membru de destinație sau într-o limbă din statul membru de origine pe care destinatarul o înțelege, dar care au exclusiv o funcție probatorie și nu sunt indispensabile pentru a se înțelege obiectul și cauza cererii.

⁸ Pentru a evita ca agenția de primire să aibă pe termen nelimitat obligația de a lua măsurile necesare pentru notificarea sau comunicarea unui act, agenția de transmitere trebuie să precizeze în formularul tip termenul ulterior căruia comunicarea nu mai este necesară (considerentul nr. 14).

⁹ Expirarea termenului de o lună nu implică returnarea cererii către agenția de transmitere, în cazul în care este evident că notificarea sau comunicarea se poate realiza într-un termen rezonabil - considerentul (13).

¹⁰ Hotărârea Weiss und Partner, C-14/07, EU:C:2008:264, pct. 78.

Instanța națională este competentă să verifice dacă conținutul actului de sesizare a instanței este suficient pentru a da posibilitatea pârâtului să își invoce drepturile sau dacă îi revine expeditorului obligația de a remedia lipsa traducerii unei anexe indispensabile.

Când comunicarea are loc pe cale consulară sau diplomatică, prin intermediul agenților diplomatici sau consulari sau prin intermediul serviciilor de curierat, destinatarul este informat cu privire la dreptul de a refuza primirea și că orice act trebuie să fie returnat agenților, autorității sau persoanei care l-a remis (art. 8 alin. 5 din Regulament).

Dacă destinatarul refuză primire, aceasta se poate remedia prin comunicarea actului însoțit de o traducere într-una din limbile prevăzute de art. 8 alin. 1.

În ceea ce privește modalitatea în care judecătorul național va remedia lipsa traducerii actului, în vederea retransmiterii într-o limbă pe care destinatarul a indicat că o cunoaște, instanța va aplica dreptul său intern, respectând totodată finalitatea regulamentului și asigurând deplina sa eficacitate.¹¹

În acest caz data comunicării este cea la care actul însoțit de traducere a fost notificat, în conformitate cu legislația statului membru de destinație. Totuși, dacă actul trebuia comunicat într-un termen determinat, data care se ia în considerare este cea a notificării actului inițial, stabilită în conformitate cu art. 9 alin. 2 din Regulament.

Data comunicării sau a notificării

Data la care destinatarul primește actele judiciare sau extrajudiciare are o importanță practică deosebită.

Acestei data îi corespund efecte juridice, deoarece transmiterea unui act judiciar trebuie să fie efectuată de cele mai multe ori într-un termen determinat. Uneori, comunicarea unui act constituie un punct de plecare pentru începutul termenului procedural, ca de exemplu în cazul exercitării căilor de atac.

Ca principiu, data comunicării unui act este cea la care acesta a fost comunicat sau notificat, în conformitate cu legislația statului membru de destinație. Aceasta este regula în cazul tuturor modalităților de comunicare prevăzute de Regulament.

Prin urmare, data comunicării care se ia în considerare este cea prevăzută de legislația statului membru de destinație. Totuși, în ipoteza în care, potrivit legislației unui stat membru un act trebuie comunicat sau notificat într-un termen determinat, data care se ia în considerare în ceea ce privește reclamantul este cea stabilită de legislația aceluși stat membru.

Certificarea comunicării actului

După îndeplinirea formalităților și finalizarea comunicării actelor de procedură, agenția de primire, redactează un certificat, utilizând formularul tip prevăzut la Anexa I, și îl transmite agenției de transmitere (art.10 alin.1). Certificatul se completează în limba oficială sau într-una din limbile oficiale ale statului membru de origine sau într-o limbă pe care acesta a indicat că o acceptă (art.10 alin.2).

Cheltuielile de notificare

Una dintre problemele practice care pot să apară la aplicarea modalității de comunicare prin intermediul agențiilor de transmitere și de primire desemnate de statele membre

¹¹ Hotărârea Leffler, C-443/03, EU:C: 2005:665.

(prevăzute de art. 4-11 din Regulament) este aceea a achitării cheltuielilor legate de comunicarea actelor în anumite state ale Uniunii.

Potrivit art. 11 alin. 1 din Regulament, comunicarea actelor judiciare provenind dintr-un stat membru nu poate să determine plata taxelor sau a cheltuielilor ocazionate de serviciile oferite de statul membru de primire.

Cu toate acestea, reclamantul plătește sau rambursează cheltuielile legate de: intervenția unui funcționar judiciar sau a unei persoane competente, în conformitate cu legislația statului membru de destinație, sau pentru folosirea unei metode speciale de comunicare (art.11 alin.2).

În state membre, precum România, Austria, Slovenia, Italia, Bulgaria, Cehia, Danemarca, Lituania, Spania, Irlanda, comunicarea actelor judiciare se face fără plata unei taxe.

Sunt însă state membre în care, la comunicarea actelor pe teritoriul lor trebuie achitată o taxă. De exemplu, În Franța - trebuie să se achite 50 Euro, în Germania, maxim 20,5 Euro; în Grecia - 50 euro; Luxembourg - 138 Euro; Belgia - 135 Euro.

În ipoteza în care instanța s-a hotărât să utilizeze această modalitate de comunicare a actelor judiciare, trebuie să verifice pe *Atlasul judiciar civil* informațiile transmise de statele membre și în ipoteza în care pentru comunicarea în statul membru de destinație trebuie achitată o taxă, trebuie să-l informeze pe reclamant, deoarece acesta este cel căruia îi revine sarcina plății.¹²

Alte probleme practice

Ce se întâmplă dacă instanța de trimitere nu informează despre primirea actului în termenul de 7 zile prevăzut de art. 6 din Regulament?

Regulamentul nu prevede nicio sancțiune. În caz de întârziere în trimiterea răspunsului cu privire la primirea cererii (Anexa 1- confirmare de primire) agenția de transmitere trebuie să semnaleze această problemă autorității centrale din statul propriu. Autoritatea centrală a statului de origine va contacta autoritatea centrală a statului de primire pentru a găsi o soluție. Potrivit art. 3 lin. 1 lit. b din Regulament autoritatea centrală are rolul de a identifica soluții pentru orice dificultăți care pot să apară cu ocazia transmiterii actelor în scopul notificării sau comunicării.

Dacă formularele prevăzute de Regulament nu au fost completate corect (sunt incomplete) sau sunt ilizibile cum procedează agenția de primire?

Dacă înțelegerea formularului nu este posibilă dintr-una din cauzele de mai sus, agenția de primire trebuie să contacteze imediat entitatea care a adresat cererea de comunicare sau notificare, prin cele mai rapide mijloace. pentru obținerea informațiilor sau a actelor lipsă (art. 6 alin. 2 din Regulament).

Dacă neîndeplinirea condițiilor de formă impuse (de exemplu, actul este transmis fără să fi fost semnat sau ștampilat de către agenția de trimitere) cererea și actele transmise sunt returnate imediat după primire agenției de transmitere împreună cu avizul de retur, utilizând formularul tip prevăzut la Anexa 1 (art.6 alin. 3 din Regulament).

Pentru a nu se ajunge la tergiversarea cauzei prin completări neconforme ale formularelor standardizate, rolul judecătorului în realizarea scopului Regulamentului este

---

¹² Reclamantul poate beneficia de ajutor public judiciar în acest sens, în condițiile OUG nr. 58/2008.

foarte important. Acesta trebuie să verifice modul de completare a acestor formulare și actele atașate, înainte de comunicarea lor către destinatarul domiciliat în alt stat membru.

1.1.4.2 Transmiterea pe cale consulară sau diplomatică

Regulamentul prevede și alte căi de comunicare a actelor judiciare către destinatarii aflați în alte state membre.

Astfel fiecare stat membru are facultatea de a transmite acte judiciare, în situații excepționale, pe cale consulară sau diplomatică în scopul notificării sau comunicării către agențiile pe care un alt stat membru le-a desemnat, în temeiul art. 2 sau al art. 3. Acesta este o modalitate de comunicare subsidiară și puțin utilizată, deoarece necesită mult timp.

1.1.4.3 Transmiterea prin intermediul agenților diplomatici și consulari

Statele membre au facultatea de a transmite actele judiciare persoanelor care au reședința în alt stat membru, în mod direct prin intermediul agenților săi diplomatici sau consulari (art. 13 alin. 1).

Potrivit art. 13 alin. 2 din regulament, orice stat membru își poate face cunoscută opoziția față de utilizarea acestei posibilități de notificare a actelor judiciare pe teritoriul său, cu excepția cazului în care actele trebuie comunicate unui resortisant al statului membru de origine.

Potrivit Atlasului judiciar civil, majoritatea statelor membre se opun comunicării pe această cale a actelor judiciare și extrajudiciare pe teritoriul lor, cu excepția cazului în care actele se comunică unui resortisant al statului membru de origine. De exemplu, au comunicat opoziția lor față de acest mod de comunicare a actelor judiciare: Belgia, Bulgaria, Germania, Estonia, Spania, Franța, Italia, Letonia, Lituania, Luxemburg ș.a.

1.1.4.4 Comunicarea prin intermediul serviciilor de curierat

Regulamentul prevede și posibilitatea comunicării actelor judiciare și extrajudiciare prin intermediul serviciilor de curierat (art.14). Comunicarea în acest mod se poate face prin scrisoare recomandată cu confirmare de primire sau echivalentul acesteia.

Fiind solicitată să interpreteze Regulamentul 1348/2000, CJUE a statuat că acesta trebuie interpretat în sensul că nu stabilește nicio ierarhie între mijloacele de transmitere și notificare prevăzute de articolele de la 4 la 11 (care sunt identice cu articolele 4-11 din Regulamentul 1393/2007) și cel prevăzut de art.14 (cărui îi corespunde art. 14 din Regulamentul 1393/2007) și că, în consecință, este posibil să se comunice un act judiciar prin una sau alta din cele două modalități sau în ambele, cumulativ.¹³

În aceeași hotărâre, Curtea a arătat, de asemenea, că în caz de cumul al mijloacelor de comunicare și notificare, între cele două modalități (prin intermediul agențiilor de transmitere și de primire desemnate de statele membre și cel prin intermediul serviciilor de curierat), pentru a se determina, cu privire la destinatar punctul de plecare al termenului de procedură referitor la primirea actului, se ia în considerare data primei comunicări valabil efectuate.

1.1.4.5 Comunicarea directă

---

¹³ Hotărârea Plumex, C-473/04, EU:C:2006:96.

Notificarea sau comunicarea unui act judiciar sau extrajudiciar poate avea loc și direct, prin intermediul funcționarilor judiciari, al autorităților sau al altor persoane competente din statul membru de primire (art. 15). O asemenea comunicare poate să se efectueze însă numai dacă este permisă potrivit legislației statului membru de destinație. Potrivit informațiilor de pe *Atlasul judiciar civil*, mai multe state membre au formulat rezerve față de transmiterea directă a actelor judiciare pe teritoriul lor. Exemplificăm în acest sens: Spania, Irlanda, Letonia, Lituania, Ungaria, Bulgaria, Cehia, Estonia ș.a.

1.1.5 Neprezentarea pârâtului la înfățișare

După transmiterea actului către destinatar într-una din modalitățile de comunicare prevăzute de Regulament, este posibil ca acesta să nu se prezinte în fața instanței.

Într-o asemenea situație, potrivit art. 19 alin. 1 din Regulament, instanța este ținută să amâne să se pronunțe, până nu stabilește că:

- a. actul a fost comunicat sau notificat conform unei proceduri prevăzute de dreptul intern al statului membru de destinație sau
- b. actul a fost în fapt remis pârâtului sau la domiciliul acestuia prin alt mijloc prevăzut de regulament;
- c. comunicarea, în oricare din modalități, a intervenit în timp util pentru ca pârâtul să își poată pregăti apărarea.

Potrivit art.19 alin.2 din Regulament, instanța se poate pronunța, chiar dacă nu s-a primit niciun certificat de constatare a notificării, în cazul în care sunt îndeplinite cumulativ următoarele condiții:

- a. actul a fost transmis prin unul din mijloacele prevăzute de regulament;
- b. de la data transmiterii actului s-a scurs un termen considerat adecvat de către judecător în acel caz, dar nu mai puțin de șase luni;
- c. nu a putut fi obținut niciun tip de certificat, cu toate că autoritățile sau organismele competente ale statului membru de destinație au întreprins toate demersurile rezonabile în sensul obținerii acestuia.

Potrivit informațiilor din *Atlasul judiciar civil*, România a comunicat că instanțele române, fără a aduce atingere art. 19 alin. 1, pot emite o hotărâre numai dacă sunt întrunite toate condițiile prevăzute în art. 19 alin. 2.

1.1.6 Posibilitatea luării măsurilor provizorii sau asigurătorii

Potrivit art. 19 alin. 3, în cazuri urgente, instanța poate dispune orice măsuri provizorii sau asigurătorii.

1.1.7 Posibilitatea repunerii în termen a pârâtului pentru exercitarea unei căi de atac

Dacă pârâtul nu s-a prezentat la înfățișare, iar citația sau un act echivalent i s-au comunicat conform dispozițiilor Regulamentului nr. 1393/2007 și o hotărâre împotriva sa a fost pronunțată, instanța are posibilitatea de a-l repune în termen pentru exercitarea unei căi de atac (art. 19 alin. 4). Pentru repunerea în termen a pârâtului trebuie îndeplinite cumulativ următoarele condiții:

- a. pârâtul nu a luat cunoștință de actul respectiv în timp util pentru a se apăra sau nu a luat la cunoștință de hotărâre în timp util pentru a exercita o cale de atac, din motive care nu îi sunt imputabile; și
- b. pârâtul a prezentat la acțiune o apărare la prima vedere întemeiată.

Cererea de repunere în termen poate fi formulată numai într-un termen rezonabil de la data la care pârâtul a luat la cunoștință de hotărâre (art. 19 alin. 4). Statele membre pot face cunoscut că o astfel de cerere este inadmisibilă dacă este formulată după expirarea termenului indicat în comunicare. Termenul indicat nu poate fi însă mai scurt de un an de la data pronunțării. România a comunicat Comisiei că cererea de repunere în termen prevăzută în art. 19 alin. 4 poate fi înaintată în termen de un an după ce hotărârea a fost pronunțată.

Dispozițiile art. 19 alin. 4 din Regulament cu privire la posibilitatea repunerii în termen a pârâtului pentru exercitarea unei căi de atac nu se aplică în cazul hotărârilor privind starea civilă sau capacitatea juridică a persoanelor.